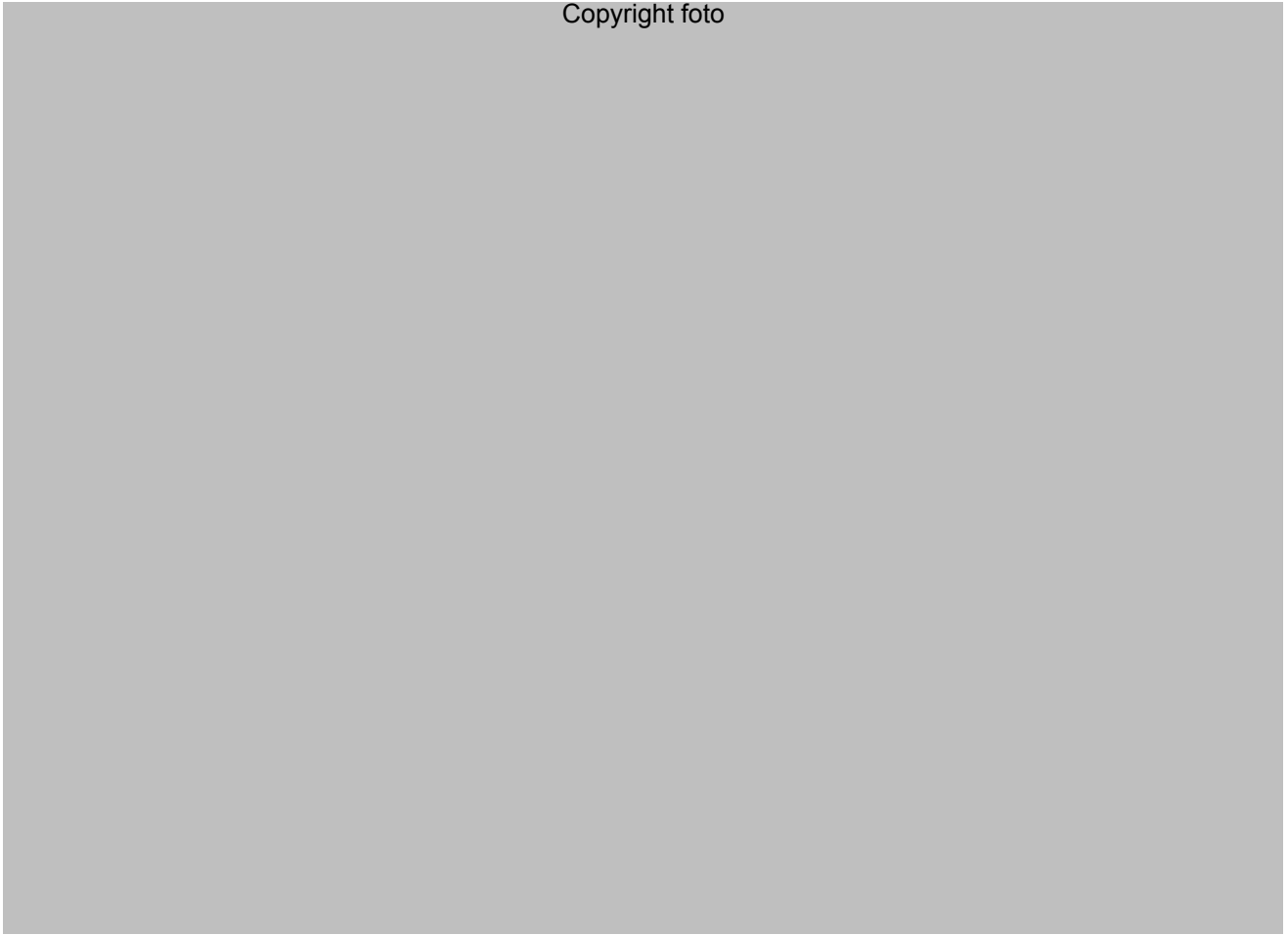

Copyright foto

12 procent zeugenhouders is weer met castreren begonnen

'Ik caastreer om geen stinkvlees te krijgen'

De markt voor berenvlees lijkt verzadigd, want steeds meer zeugenhouders stappen over op het verdoofd castreren van biggen. Dat blijkt uit de Pig Business-praktijkonderzoek. Ruim 35 procent van de varkenshouders, die eerder niet meer castreerden, geeft aan vanaf 2014 tot en met januari 2015 weer met castreren te zijn begonnen.

Praktijkonderzoek castreren

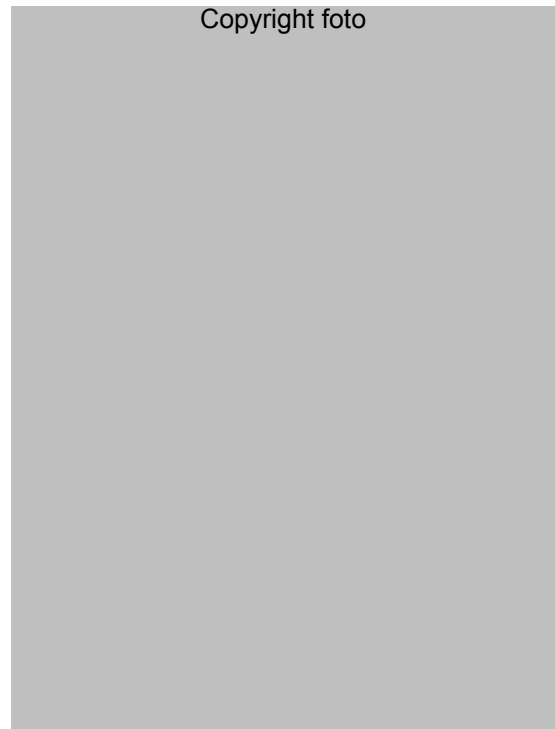
Pig Business heeft een praktijkonderzoek onder varkenshouders gehouden welke ondernemers weer zijn begonnen met castreren. Het onderzoek is door 280 varkenshouders volledig ingevuld. Ruim 35 procent van de varkenshouders, die eerder niet meer castrerden, geeft aan weer met castreren te zijn begonnen. Lees alle onderzoekresultaten op www.pigbusiness.nl

De uitkomst van het praktijkonderzoek betekent niet dat het niet-castreren van biggen een doodlopende weg is, maar volgens Annechien ten Have komt de markt in evenwicht. Nederland had zich afgelopen jaren ten doel gesteld om met het castreren van biggen te stoppen en vanaf 2015 zou men helemaal zijn gestopt. Lange tijd leek dit scenario voortvarend te worden uitgevoerd. In 2013 was de schatting dat ruim 70 procent van de varkenshouders niet meer castrerde, maar de geruchten deden vorig jaar de ronde dat steeds meer varkenshouders toch weer gingen castreren. Uit de Pig Business-praktijkonderzoek blijkt nu duidelijk dat er inderdaad een fors percentage varkenshouders opnieuw met castreren is begonnen. De acceptatie van de markt en de rest van Europa ligt ver achter bij de ontwikkelingen van Nederland. Ons land is wellicht te ver voor de muziek uit gelopen. Mede daardoor is de datum van 1 januari 2015 om helemaal te stoppen met castreren geen werkelijkheid geworden. Sterker nog, staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken is ook niet van plan om het castreren van biggen per 1 januari 2016 te verbieden. Dijksma wil dit onderwerp Europees aanpakken en wil daarom castratie niet verbieden in Nederland. Op Europees niveau was afgesproken dat in 2018 met castreren zou worden gestopt, maar velen voorzien dat 2018 nog veel te vroeg is.

Geen stinkvlees

Uit het praktijkonderzoek komt naar voren

dat op dit moment 35 procent van de zeugenhouders, die niet castrerden, in 2104 tot en met januari 2015 is overgestapt op castratie. Daarentegen is 3 procent van de castrerende varkenshouders in dezelfde periode met castreren gestopt. De voornaamste reden om weer met castreren te beginnen, is dat de markt of mester er om vraagt. Ruim 70 procent van de varkenshouders, die afgelopen jaar zijn overgestapt op castreren, geven dat als antwoord. „De markt wil geen stinkvlees”. „Afzet in Duitsland en handelaar vragen om te castreren” of „In het buitenland zitten ze helemaal niet te wachten op beren. Tonnies Fleish draait alle beren in de worst!”, zijn de reacties van varkenshouders. Een groot aantal varkenshouders maakt zich daarnaast zorgen over de kwaliteit van het vlees en is bang dat de consument zich afkeert van het varkensvlees vanwege de berengeur. De controle op de berengeur aan de slachtlijn is namelijk niet honderd procent en zolang dat niet het geval is, vindt men dat de beren moeten worden gecasteerd. Men is bang dat door de geur de Nederlandse varkenssector zich uit de markt priijst. Een zeughouder reageert scherp: „Ik castrer weer om geen stinkvlees te krijgen. Ik hoor veel klachten van consumenten en koks. Op veel menukaarten van restaurants staat geen varkensvlees meer. De koks vinden het te vaak stinken en zijn met inkoop gestopt. We hebben onze eigen markt kapotgemaakt door niet meer te castreren. We houden onszelf voor de gek.” Hij is niet de enige, ook anderen spreken hun zorg

uit: „Enkele keren vlees in de supermarkt gekocht met die geur op mijn bord. Dit wil niemand eten!” Nog een reactie: „Ik beschouw mezelf als een producent van voedsel! Niet één serieuze voedselproducent zou het moeten accepteren dat de ‘consument’ een kans heeft van minimaal 5 procent dat het voedsel stinkt tijdens het bereiden ervan. Het is ongelooflijk dat we onder druk van dierenwelzijnsorganisaties massaal ‘stinkers’ aan het produceren zijn. Te vaak de laatste jaren, in de pan en bbq’s een ongelofelijke stank geroken. Daar schaam ik me als producent van vlees enorm voor.” Voor een aantal zeugenhouders (11 procent) speelt dierenwelzijn ook een rol om weer verdoofd te gaan castreren. Juist de onrust, stress en verwondingen door de beren zien zij als een obstakel. Ook vinden sommige varkenshouders dat het daar- ▶

Ten Have: ‘Berenmarkt brengt zichzelf in evenwicht’

De uitslag van de enquête komt voor Annechien ten Have, voorzitter van de Nederlandse stuurgroep ‘Stoppen met castreren’, niet als een verrassing en ze relativiseert: „Dit is een voorbeeld van klassieke markteconomie. Als er meer aanbod dan vraag is, zakt de prijs. Bij de markt voor beren werkt het niet anders. De markt bepaalt de vraag en wat je nu ziet, is dat de markt zichzelf in evenwicht brengt. Het aanbod van beren is nu te groot.” Dat er in het afgelopen jaar ruim 35 procent van de zeugenhouders met het niet-castreren is gestopt,

betekent voor Ten Have niet dat de ingeslagen weg een doodlopend pad is. Ook relativiseert zij de heftige discussie die op dit moment in Nederland wordt gevoerd. „We blazen in Nederland vaak hoog van de toren en de discussie over castreren kan hoog oplopen. Dan lijkt het alsof niet-castreren in Europa weinig draagvlak heeft. In het buitenland is deze discussie minder nadrukkelijk en ligt in de luwte, maar in bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland is men uitgebreid aan het testen met het niet-castreren van beren.”

De voorzitter van de stuurgroep geeft wel aan dat er nog een hoop werk aan de winkel is, willen alle obstakels als berengeur worden opgelost. „We zijn wel trots op wat we nu hebben bereikt en moeten nog een aantal hobbels nemen, want er is nog geen volledige acceptatie op de Europese markt. Daarom spannen wij ons in om dit wel te bereiken. Ik heb regelmatig gesprekken in Den Haag, Brussel en Straatsburg. We moeten echter veel meer voorlichting gaan geven en de vele mythen rond beren en niet-castreren ontkrachten.”

Copyright foto

naast gemakkelijker is om te castreren, dan om op een later tijdstip de biggen te vangen en gaan slepen.

Pijnlijke ingreep

Ondanks de kritische opmerkingen van de varkenshouders die weer met castreren zijn begonnen, blijkt uit de Pig Business-praktijkonderzoek dat op dit moment 63 procent van de varkenshouders is gestopt met castreren en 37 procent castrereert. Dat percentage lag eind 2013 op 74 en 26 procent. 12 procent van de zeugenhouders is dus weer met castreren begonnen. De voornaamste reden om niet te castreren betreft de eisen van de markt en de mester (37 procent). Veelal gaat het hier om mesters die voor Good Farming Star, Ketan Duurzaam Varkensvlees, Milieukeur, Tierwohl of het Beter Leven Keurmerk produceren. Deze concepten eisen allemaal dat het vlees afkomstig is van niet-gecastreerde biggen. Een andere belangrijke reden voor 32 procent van de ondervraagden om niet te castreren, is dat de betere voerwinst van beren opweegt tegen de extra kosten van castreren en kortingen. Dierenwelzijn werd slechts door 6 procent als reden opgegeven of (5 procent) maatschappelijke druk.

„Castreren onder verdoving is niet diervriendelijk. Het blijft een pijnlijke ingreep”, luidt een van de reacties. Een andere varkenshouder schrijft: „Extra en vervelende arbeid. Bovendien is er meer kans op streptococci-infecties.”

Veel varkenshouders vinden castreren niet prettig: „Het is geen fijn werk. Voor dier en mens niet. Plus extra besmettingsdruk in het kraamhok”. „Verdovingsapparaat was vervelend om mee te werken. Teveel gedoe en bovendien was het ook niet goed voor de biggen”. „Regelmatig waren er biggen bij die na het castreren de darmen er uit hadden liggen door een breuk en ze hadden meer last van streptococci” of „Castreren was niet bepaald mijn hobby. Toen de verplichte verdoving kwam, werd het pas echt een drama.”

Een aantal zeugenhouders is gestopt met castreren, omdat ze met succes het vaccin Improvac toepassen: „Ik vaccineer mijn beren met Improvac. Dit met hele goede technische resultaten en dierenwelzijn is beter” of „Improvac is het perfecte alternatief. Resultaten vergelijkbaar als bij beren, maar ik heb geen stinkers meer. Voor het dier zelf is het ook beter en de kwaliteit voor de vleesindustrie is veel beter ten opzichte van intacte beren”. Een andere meldt: „Delhaize eist Improvac.”

Berenkorting

60 procent van de varkenshouders, die nu castreren, zullen besluiten om niet meer te castreren als de markt en mester hierom

vragen. Voor hen spelen de afzetmogelijkheden een belangrijk aspect in de besluitvorming. Anderen zullen stoppen met castratie als de nadelen van stress, onrust en berengeur worden opgelost of als niet-castreren een betere saldo/voerwinst oplevert. Op dit moment is de korting op beren te hoog meent men.

Daarnaast zal 38 procent van de varkenshouders, die nu niet castreren, castratie overwegen als blijkt dat de consumptie en afzet door de berengeur afneemt of als de korting op beren te hoog wordt.

In de afgelopen vijf jaar heeft 52 procent van de zeugenhouders, die nu castreren, ooit een periode gehad waarin ze niet castreerden. 60 procent van deze varkenshouders had goede ervaringen met het niet-castreren en voor 15 procent was die ervaring acceptabel. 25 procent had slechte ervaringen.

Van de groep, die nu niet castreert, heeft 50 procent in de afgelopen periode de biggen geconstreerd. Slechts 7 procent had hier uitstekende ervaringen mee. 26 procent had goede ervaring en voor 48 procent was de ervaring acceptabel. 19 procent had slechte ervaringen met castreren. Overigens denkt 44 procent van de ondervraagden dat niet-castreren de toekomst heeft. 30 procent verwacht geen toekomstperspectief en 26 procent heeft hierover geen mening. ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Westfort: 'Al onze varkenshouders castreren niet'

Voor Jaap de Wit sr, directeur van Westfort, is het een uitgemaakte zaak: niet castreren is voor zijn slachterijbedrijf de juiste ingeslagen weg. Als sinds 2007 is het bedrijf begonnen met onderzoek naar beren. Volgens Jaap de Wit is een belangrijk aspect bij het mesten van beren dat men van te voren de afzet regelt. „Wij leveren aan de Nederlandse retail en volgens de afspraken in de Verklaring van Noordwijk nemen de retailers geen vlees meer van geconstreerde biggen af. Tot nu hebben we van de retail geen klachten over het berenvlees gehad. Dat er meer varkenshouders castreren, heb ik nog niet geconstateerd. Bij ons mag elke varkenshou-

der niet meer castreren. Het is dus afhankelijk wie je spreekt. Overigens lijkt de Nederlandse markt wel verzadigd te zijn en is het aantal non-castraties doorgeschoten. Dan is het niet vreemd dat er een marktcorrectie komt om alles in evenwicht te brengen.”

De Nederlandse afzetmarkt is dus verzadigd, maar in het buitenland met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk zit men nog niet te wachten op berenvlees. Cor van der Post, directeur van Compaxo in Zevenaar en Tijje de Vries, kwaliteitsmanager van het vleesproductenbedrijf dat wekelijks 30.000 varkens slacht, zien de problemen

met de buitenlandse afzetmarkt. De Vries: „80 procent van onze producten exporteren we en er bestaat veel weerstand bij een aantal klanten over vlees van beren. De rest van Europa lijkt ook niet met Nederland mee te bewegen. Uit de cijfers blijkt dat wij 40 procent van onze biggen niet meer castreren ofwel 80 procent van de beren. In de ons omringende landen zoals België en Frankrijk is dat percentage 4 tot 7 procent en er lijkt geen groei plaats te vinden.” Van der Post en De Vries waarschuwen dat Nederland langzamerhand de leidende marktpositie verliest en dat andere landen zoals Polen die overnemen.